

УДК 615.33.035.3:504.058

НЕРАЦІОНАЛЬНЕ ЗАСТОСУВАННЯ АНТИБІОТИКІВ ЯК ОДИН З ФАКТОРІВ НЕСПРИЯТЛИВОГО ВПЛИВУ ДОВКІЛЛЯ

К.А. Посохова, О.О. Шевчук, Л.М. Матюк

Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського

Починаючи з кінця 40-х років минулого століття, після появи першого антибіотика й інших ефективних препаратів цього класу, людство довгий час сподівалось на повну ліквідацію збудників інфекційних захворювань, тому що результати їх впровадження у клініку були вражаючими: від порятунку життя конкретного пацієнта до демографічного вибуху у глобальному масштабі. Разом з тим, до сьогодні усвідомлення небезпечності нераціонального застосування цих препаратів так і не прийшло. У багатьох випадках ці потужні засоби призначають без належних показань. В Україні найсучасніший антибіотик можна вільно придбати в аптеці без рецепту, хоча в усьому світі вони належать до строго рецептурної групи ліків. Як наслідок – поширеність самолікування. Продовжується чисто емпіричне призначення антибіотиків без попереднього визначення чутливості мікроорганізмів, порушуються схеми і терміни їх приймання. Наслідки цього хаотичного у більшості випадків використання антибіотиків перетворюються на глобальну загрозу для всього людства у вигляді стрімкого наростання резистентності мікроорганізмів, появи бактеріальних агентів з множинною резистентністю до всіх існуючих антибактеріальних препаратів. Як заходи протидії цій ситуації розглядаються: 1. Обов'язковий мікробіологічний моніторинг чутливості мікроорганізмів до антибіотиків (локальний, регіональний). 2. Жорсткі гігієнічні заходи, особливо у лікарнях. 3. Обмеження застосування антибіотиків лікарями (призначення при найбільш серйозних ситуаціях). 4. Розробка і використання освітніх програм для лікарів і провізорів з питань раціонального застосування антибіотиків. 5. Попередження самолікування, строго рецептурний відпуск антибіотиків. 6. Обмеження і заборона застосування антибіотиків у сільському господарстві, ветеринарії, харчовій промисловості, побутових продуктах. 7. Створення нових антибіотиків.